

§ 14 Långvarig hemlöshet

Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning SOF 2025/29

Beslut

1. Socialnämnden godkänner socialtjänstinspektörernas rapport.
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till berörda stadsdelsnämnder.
3. Socialnämnden överlämnar rapporten till övriga stadsdelsnämnder för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Aktuell kvalitetsgranskning avser handläggningen av vuxna personer i långvarig hemlöshet med samsjuklighet och komplexa behov inom enheterna för skadligt bruk/beroende vid stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Järva, Kungsholmen, Norra innerstaden, Skarpnäck, Södermalm och socialnämndens Område hemlöshet. Granskningen baseras på genomlysning av 16 individärenden, en fokusgrupp med representanter från de granskade förvaltningarna samt intervjuer med sakkunniga och ett studiebesök hos Malmö stad.

I merparten av ärendena framkom att socialsekreteraren löpande upprätthöll kontakten och erbjöd brukaren insatser. Det var dock tydligt i dokumentationen att brukarna i målgruppen ofta hade behövt mer tät och stödjande kontakt eftersom deras svårigheter var så omfattande.

I fokusgruppen såväl som i ärendegranskningen framkom vidare att det finns stora svårigheter rörande samverkan med psykiatri och att brukarna i målgruppen inte alltid får de vårdinsatser de bedöms behöva.

Både fokusgruppen och resultatet från ärendegranskningen indikerar tydligt att målgruppen samsjukliga i hemlöshet med särskilt komplexa behov behöver mer individualiserade boendelösningar än vad som finns tillgängligt i ordinarie insatser. I många fall behövs omsorg dygnet runt, med personal som har i uppdrag och kompetens att möta personerna med individuellt anpassat stöd för att brukaren ska kunna bo kvar.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner denna kvalitetsgranskning.

Yrkande

Alexander Ojanne m.fl. (S), Hanna Egeltoft m.fl. (V), Magnus Runsten (MP) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Yrkande

Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C) yrkade

1. att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut,
2. att uppdra åt förvaltningen att genomföra åtgärder i enlighet med vad som anförs sedan, samt verka för att inrätta tvärprofessionella team i samarbete med Region Stockholm för målgruppen långvarigt hemlösa, samt
3. att därutöver anföra.

Staden har mer att göra för att ge rätt stöd till personer i långvarig hemlöshet med samsjuklighet och komplex problematik.

Granskningen visar tydligt att många i målgruppen har behov som inte ryms inom ramen för socialtjänstens ordinarie arbetssätt eller tillgängliga boendeformer. Det gäller särskilt behovet av mer kraftfullt stöd dygnet runt och bemötande som bygger på relation, flexibilitet och uthållighet.

Det är därför angeläget att staden stärker stödet till denna grupp genom att inrätta särskilda, tvärprofessionella team med kapacitet att ge stöd även utanför kontorstid. Sådana team bör ha kompetens från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården att möta målgruppens sammansatta behov, inklusive samsjuklighet och låg tillit till myndigheter, och kunna arbeta långsiktigt med individanpassade insatser.

Vi har tidigare föreslagit ett treårigt pilotprojekt vid Stockholms centralstation, där många hemlösa vistas, för att erbjuda samordnat stöd från socialtjänst och sjukvård. Syftet är att nå personer som annars faller mellan stolarna och ge dem möjlighet till ett stabilt boende och långsiktig vård.

Granskningen visar att det redan idag finns fungerande arbetssätt och goda exempel inom staden, såsom samsjuklighetshandläggare och USI-samordnare. Dessa funktioner bör utvecklas vidare och spridas brett. Samtidigt pekar granskningen på att stödet till personer i långvarig hemlöshet ofta präglas av otydlig ansvarsfördelning, bristande samordning och avsaknad av långsiktighet. För att uppnå större träffsäkerhet, kontinuitet och kvalitet behöver staden ta ett helhetsgrepp – där kompetens från olika delar av organisationen samordnas och insatserna utgår från målgruppens behov dygnet runt. Tvärprofessionella team i

samarbete med Region Stockholm med tydligt ansvar och rätt mandat kan vara en viktig del i detta arbete.

Yrkande

Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M) yrkade

1. att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut,
2. att reformera utbudet av insatser som ges till långvarigt hemlösa i enlighet med vad som anförs nedan, samt
3. att därutöver anföra.

Hemlöshet är ett samhällsproblem i skärningspunkten mellan bostads- respektive socialpolitik och socialtjänsten har inte ensam alla verktyg som behövs för att motverka hemlöshet.

Hjälporganisationer vittnar om att socialt hemlösa är oftare i värre skick än tidigare år och frekvensen av psykos är hög. Granskningen visar tydligt på det problem som Moderaterna återkommande har påpekat, att stadens insatser och batteri av stöd inte har förändrats i takt med målgruppernas behov. Stockholm låg en gång i tiden i framkant i arbetet mot hemlöshet, det är inte längre här som ledartröjan finns.

Rapporten pekar på behovet av utökad samverkan med psykiatrin. Vi ser detta som en nödvändighet för att möta komplex samsjuklighet. Genom att samarbeta med regionen kan vi säkerställa att vård och stöd ges samtidigt, vilket är avgörande för att hjälpa dessa individer till ett värdigt liv. Personer som lider av allvarlig psykisk ohälsa bOLLAS ofta mellan boenden, psykiatrin och gatan. Baserat på en granskning av Faktum utgör bristande kontakt med vården ett stort hinder när personer som lider av psykos ska få hjälp enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård (1991:1 128 LPT). I flertalet LPT-domar anges hemlösheten som ett skäl till fortsatt sluten tvångsvård. Samarbetet mellan kommun och region måste bli bättre när det kommer till att personer med svår psykisk ohälsa skrivs ut. Socialtjänsten i Stockholms stad bör få ett uppdrag att stärka samarbetet med Region Stockholm för den här målgruppen.

Propositionsordning

Ordföranden ställde de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna gemensamma yrkandet.

Yvonne Fernell Ingelström m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/29-1 Tjänsteutlåtande - Långvarig hemlöshet - Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning
- SOF 2025/29-1.1 Bilaga - Långvarig hemlöshet - Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Jan Oskar,Jönsson	2025-06-11
Johan Alexander Emanuel,Ojanne	2025-06-11
Carl Magnus,Hillborg	2025-06-11